

## 9. Volby

Tato kapitola je věnována občanské aktivitě ve veřejném životě mužů a žen a jejich angažovanosti ve volbách do zastupitelstev krajů v roce 2016 a v řádných komunálních volbách, které proběhly v říjnu 2018. Dopršením 18 let mají občané nejen právo volit ve všech typech voleb, ale i kandidovat a být voleni do krajského a obecního zastupitelstva.

**Volby do zastupitelstev krajů** se konaly ve dnech 7. a 8. října 2016. Ke konci roku žilo v Ústeckém kraji 667,5 tisíc osob s volebním právem, ve volebních seznamech bylo zapsáno 656,6 tisíc oprávněných voličů. K volbám v kraji přišlo 190 tisíc voličů, což představuje volební účast 28,9 %. V mezikrajovém srovnání se jednalo o nejnižší účast, největší zájem o tyto volby byl ve Zlínském kraji (38,5 % voličů).

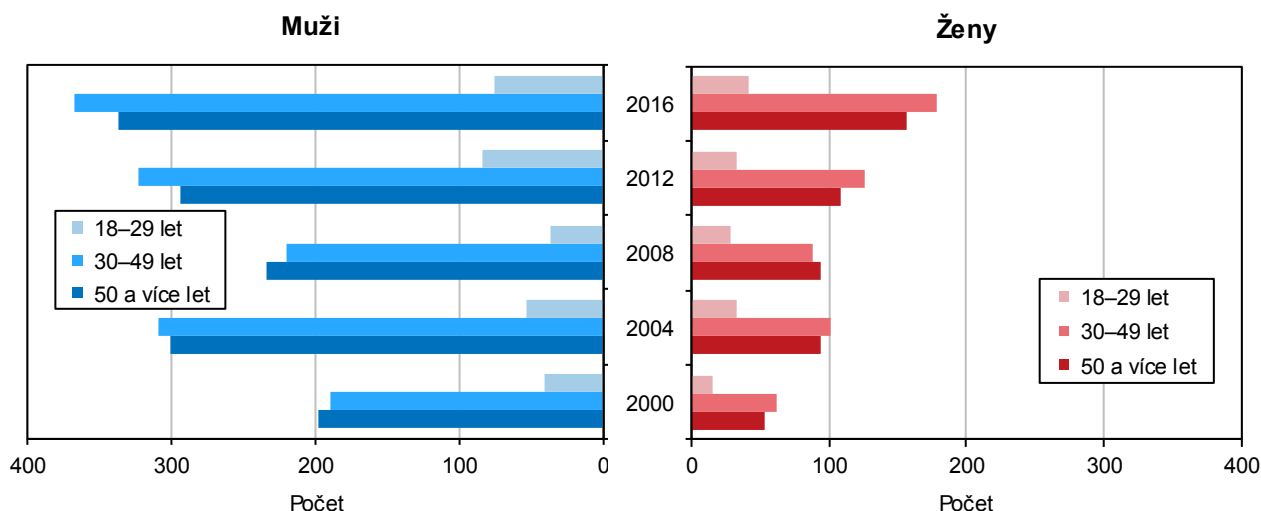
### Kandidáti a zvolení zastupitelé ve volbách do zastupitelstev krajů podle pohlaví

	Platní kandidáti			Zvolení zastupitelé			Zvolení zastupitelé/kandidáti (%)		
	celkem	z toho ženy		celkem	z toho ženy		celkem	mezi muži	mezi ženami
		počet	v %		počet	v %			
2016	1 156	378	32,7	55	7	12,7	4,8	6,2	1,9
2012	968	268	27,7	55	7	12,7	5,7	6,9	2,6
2008	701	211	30,1	55	8	14,5	7,8	9,6	3,8
2004	891	228	25,6	55	9	16,4	6,2	6,9	3,9
2000	559	132	23,6	55	10	18,2	9,8	10,5	7,6

V Ústeckém kraji se volilo 55 zastupitelů a v roce 2016 kandidovalo celkem 1 156 platných kandidátů, z toho necelá jedna třetina byly ženy. Tento podíl byl nejvyšší od roku 2000. Počet kandidátů u obou pohlaví meziročně rostl, výjimkou u obou byly volby v roce 2008, kdy počet kandidátů byl nižší než ve volbách v roce 2004. Z pohledu věkové struktury kandidujících je patrné, že u mužů vzrostl podíl kandidujících ve věku 30–49 let na celkovém počtu kandidátů mužského pohlaví, naopak poklesl zájem u mužů 50letých a starších, podíl mladých do 30 let stagnoval. Z počtu kandidujících mužů převažovali s výjimkou let 2000 a 2008 muži ve věkové skupině 30–49letých.

Nejvyšší zájem o kandidaturu do krajského zastupitelstva z řad žen byl rovněž ve věkové skupině 30–49letých s výjimkou volebního roku 2008, kdy nejpočetnější skupinu zaujímaly ženy 50leté a starší. Porovnáním roku 2000 a roku 2016 poklesl podíl kandidátek z řad 18–29letých, zatímco v obou starších věkových kategoriích, se zájem zvýšil.

### Kandidáti podle pohlaví a věku ve volbách do zastupitelstev krajů v Ústeckém kraji



Podíl zvolených žen do krajského zastupitelstva se postupně snižoval, v posledních dvou volebních obdobích dosáhl 12,7 %, proti volbám v roce 2000 byl o 5,5 procentních bodů nižší. Znamenalo to, že v roce 2000 bylo z 55 zastupitelů 10 žen, zatímco v letech 2012 a 2016 bylo zvoleno jen 7 žen.

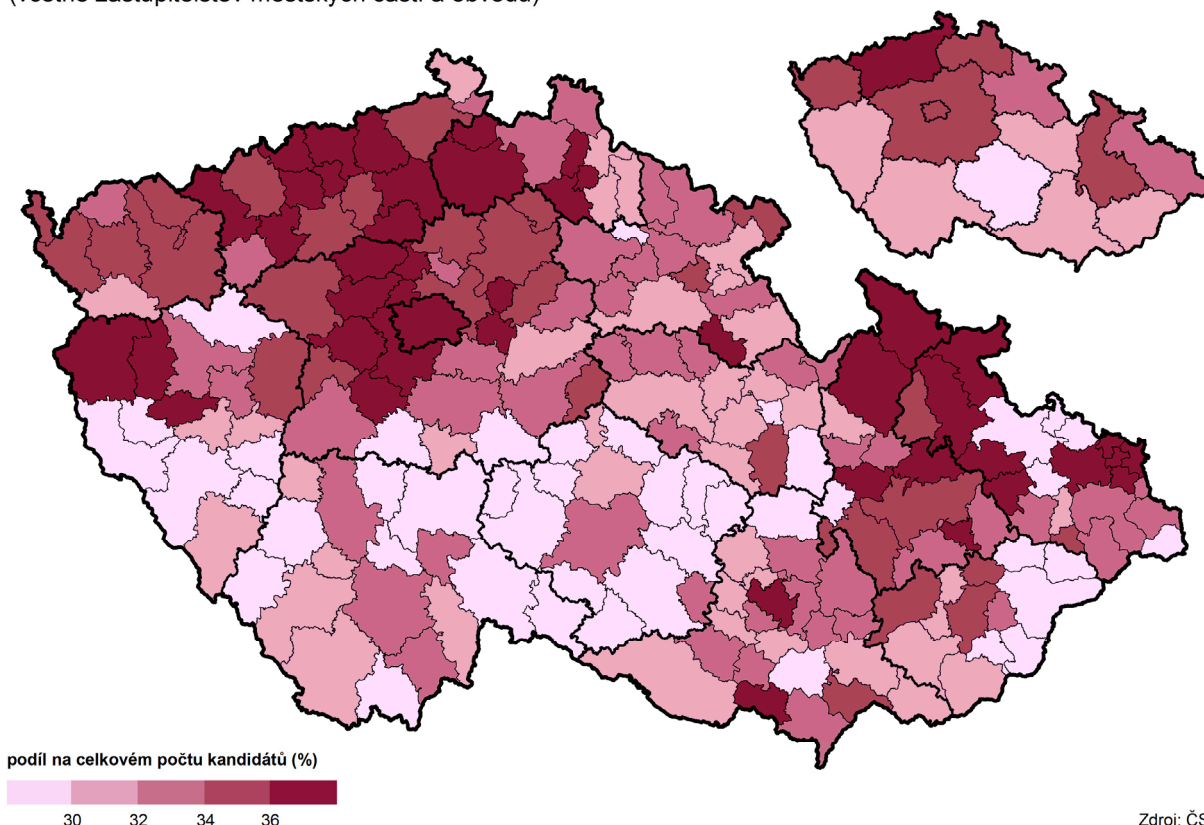
Řádné volby do zastupitelstev obcí proběhly ve dnech 5. a 6. října 2018 a mohlo se jich zúčastnit 651,7 tisíc voličů. K vlastním volbám přišlo z celkového počtu zapsaných voličů 40,3 %. V mezikrajovém srovnání se jednalo o nejnižší volební účast mezi kraji. Naopak nejvíce voličů z celkového počtu zapsaných přišlo k volbám v Kraji Vysočina (53,8 %).

### Kandidáti a zvolení zastupitelé ve volbách do obecních zastupitelstev podle pohlaví

	Platní kandidáti			Zvolení zastupitelé			Zvolení zastupitelé/kandidáti (%)		
	celkem	z toho ženy		celkem	z toho ženy		celkem	mezi muži	mezi ženami
		počet	v %		počet	v %			
2018	16 161	5 906	36,5	3 647	1 151	31,6	22,6	24,3	19,5
2014	17 552	6 308	35,9	3 663	1 128	30,8	20,9	22,5	17,9
2010	17 168	6 052	35,3	3 680	1 128	30,7	21,4	23,0	18,6
2006	14 890	4 996	33,6	3 675	1 090	29,7	24,7	26,1	21,8

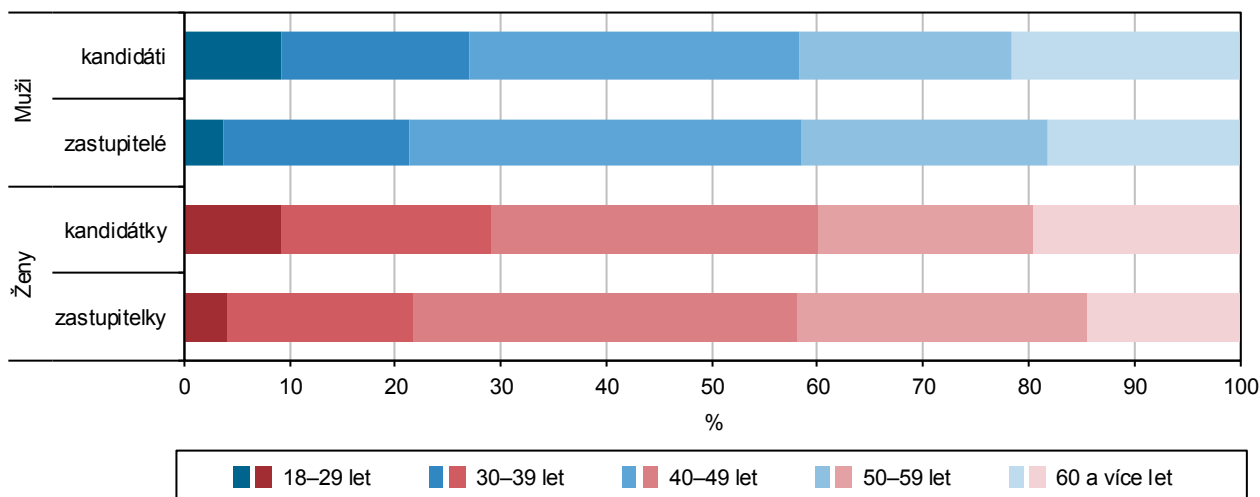
Počet platných kandidátů se od roku 2006 do roku 2014 v Ústeckém kraji zvyšoval, při posledních volbách v loňském roce zájem o kandidaturu v komunálních volbách poklesl. Stoupal však zájem žen kandidátek.

### Ženy mezi kandidáty podle SO ORP a krajů ve volbách do obecních zastupitelstev v říjnu 2018 (včetně zastupitelstev městských částí a obvodů)



Z územního pohledu jednotlivých ORP Ústeckého kraje kandidovalo ve volbách do obecních zastupitelstev nejvíce žen v ORP Most – 39 % z celkového počtu kandidátů. Téměř 39 % registrovali v ORP Bílina, Litoměřice a Ústí nad Labem. Naproti tomu nejnižší angažovanost žen spatřujeme v ORP Rumburk (31,6 %), dále v ORP Podbořany a Varnsdorf (shodně 32,2 % na celkovém počtu kandidátů).

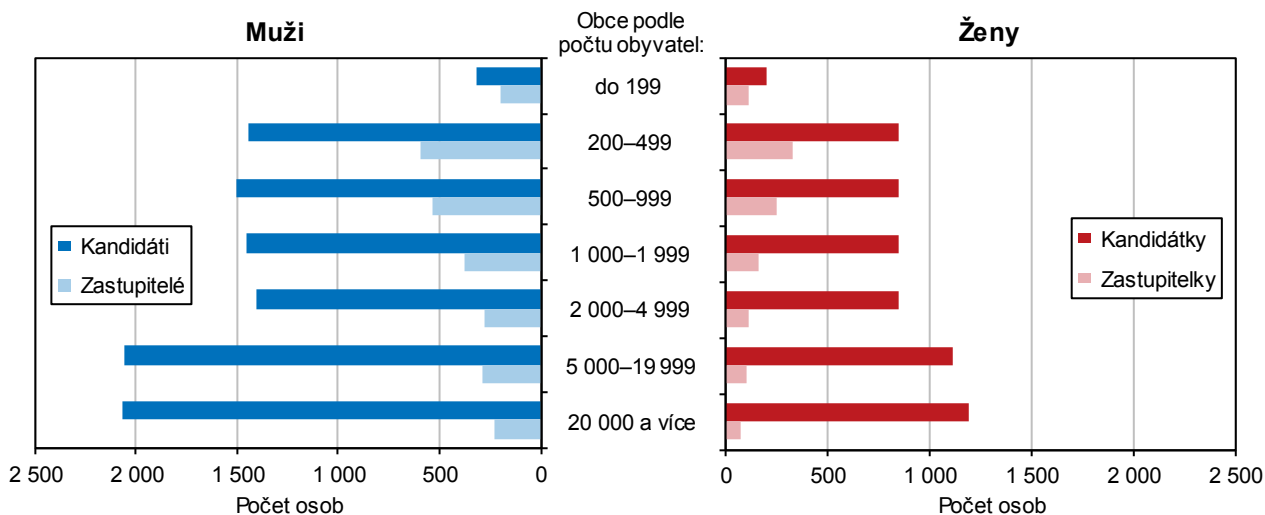
### Kandidáti a zvolení zastupitelé podle pohlaví a věku ve volbách do obecních zastupitelstev v Ústeckém kraji v říjnu 2018



Z celkového počtu kandidujících mužů a žen v Ústeckém kraji byla nejpočetněji zastoupena u obou pohlaví věková skupina 40–49letých, u obou se jednalo o zhruba 31 %. Více než pětinu z celkového počtu kandidujících daného pohlaví zaujímali u obou 50–59 letí a zhruba stejným dílem se podíleli i 60 a víceletí. Nejnižší zastoupení měli jak u mužů, tak u žen kandidáti ve věku 18 až 29 let, u obou pohlaví představovali něco málo přes 9 %.

Z hlediska velikostních skupin obcí bylo nejvíce kandidátů obou pohlaví registrováno v obcích s 20 a více tisíci obyvateli a s 5 000–19 999 obyvateli a ve všech velikostních skupinách obcí převažovali kandidáti mužského pohlaví. Zásluhou voličů byla kandidatura nejvíce proměněna v obcích do 199 obyvatel, u mužů byla úspěšnost 62 % u žen 55 % z celkového počtu kandidátů příslušného pohlaví. Následovaly obce s 200 až 499 obyvateli (okolo 40 % u obou pohlaví). S velikostí obce klesala úspěšnost kandidátů až na 11 % u mužů a 6 % u žen v obcích s 20 tisíci a více obyvateli.

### Kandidáti a zvolení zastupitelé podle pohlaví a velikostních skupin obcí ve volbách do obecních zastupitelstev v Ústeckém kraji v říjnu 2018

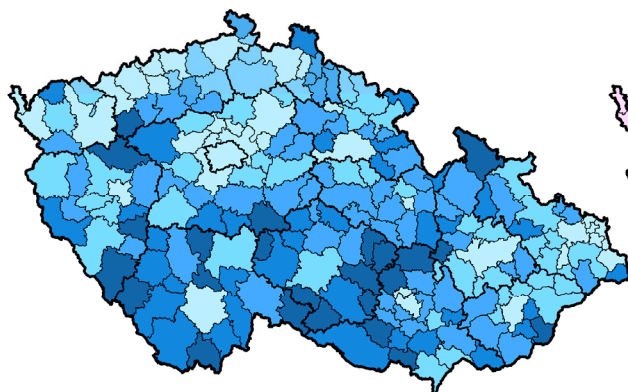


Na tisíc obyvatel ve věku 18 a více let daného pohlaví bylo nejvíce kandidátů registrováno ve správním obvodu ORP Podbořany – muži 62 kandidátů a ženy 29. Naopak nejnižší zájem kandidovat do obecních zastupitelstev projeví obyvatelé ORP Most – 17,7 mužů a 11 žen na tisíc obyvatel daného pohlaví.



**Kandidáti podle pohlaví a SO ORP ve volbách do obecních zastupitelstev v říjnu 2018**  
(včetně zastupitelstev městských částí a obvodů)

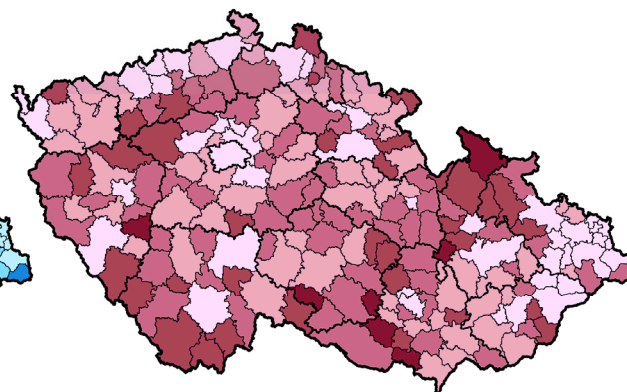
**Muži**



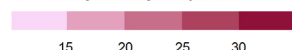
na 1 000 obyvatel stejného pohlaví a věku 18 a více let (k 31. 12. 2018)



**Ženy**



na 1 000 obyvatel stejného pohlaví a věku 18 a více let (k 31. 12. 2018)

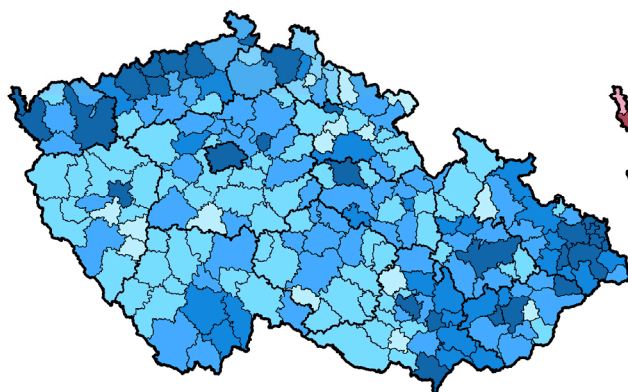


Zdroj: ČSÚ

Nejvíce kandidátů s příslušností k politické straně na celkovém počtu kandidátů daného pohlaví kandidovalo v ORP Litvínov u mužů (31,1 %) a v ORP Varnsdorf u žen (24,8 %). Nejméně kandidátů s příslušností k politické straně bylo registrováno u obou pohlaví v ORP Podbořany (muži 9,9 % a ženy 8,6 %), u žen se stejným podílem i v ORP Lovosice.

**Kandidáti s příslušností k politické straně podle pohlaví a SO ORP ve volbách do obecních zastupitelstev v říjnu 2018**  
(včetně zastupitelstev městských částí a obvodů)

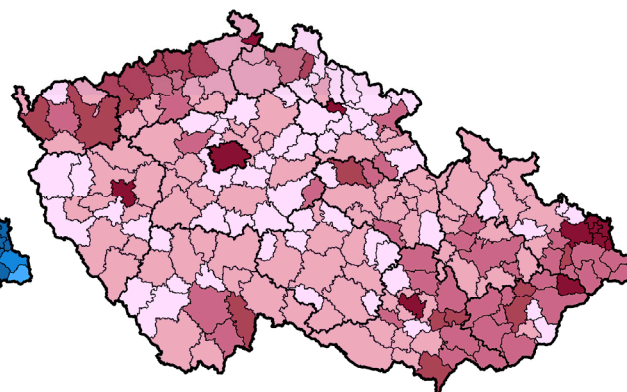
**Muži**



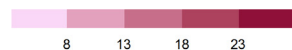
podíl na počtu kandidátů stejného pohlaví (%)



**Ženy**



podíl na počtu kandidátů stejného pohlaví (%)



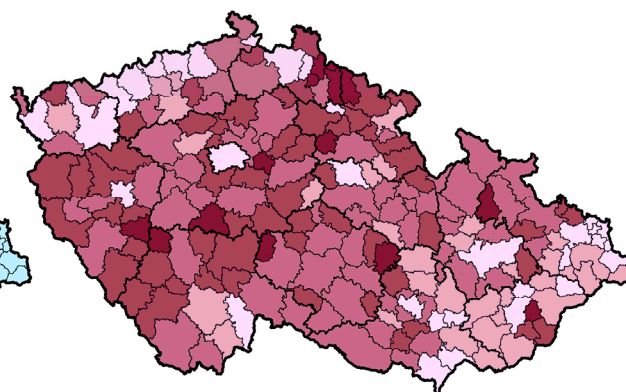
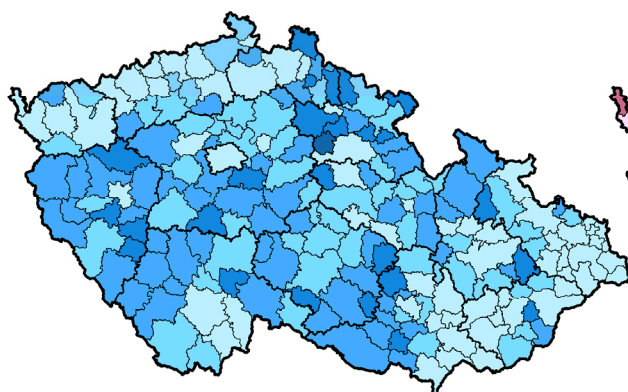
Zdroj: ČSÚ

Z výše uvedeného vyplývá, že nejvyšší podíl kandidátů bez politické příslušnosti na celkovém počtu kandidujících byl v ORP Podbořany a u žen i v ORP Lovosice.

**Kandidáti bez politické příslušnosti podle pohlaví a SO ORP ve volbách do obecních zastupitelstev v říjnu 2018**  
(včetně zastupitelstev městských částí a obvodů)

**Muži**

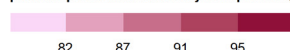
**Ženy**



podíl na počtu kandidátů stejného pohlaví (%)



podíl na počtu kandidátů stejného pohlaví (%)



Zdroj: ČSÚ

V rámci meziokresního srovnání kandidovalo nejvíce žen z celkového počtu kandidátů v okresech Ústí nad Labem a Most, jejich podíl překročil 38 %. Naopak nejnižší podíl žen – třetina z celkového počtu kandidátů – se chtěla podílet na komunální politice v okrese Děčín.

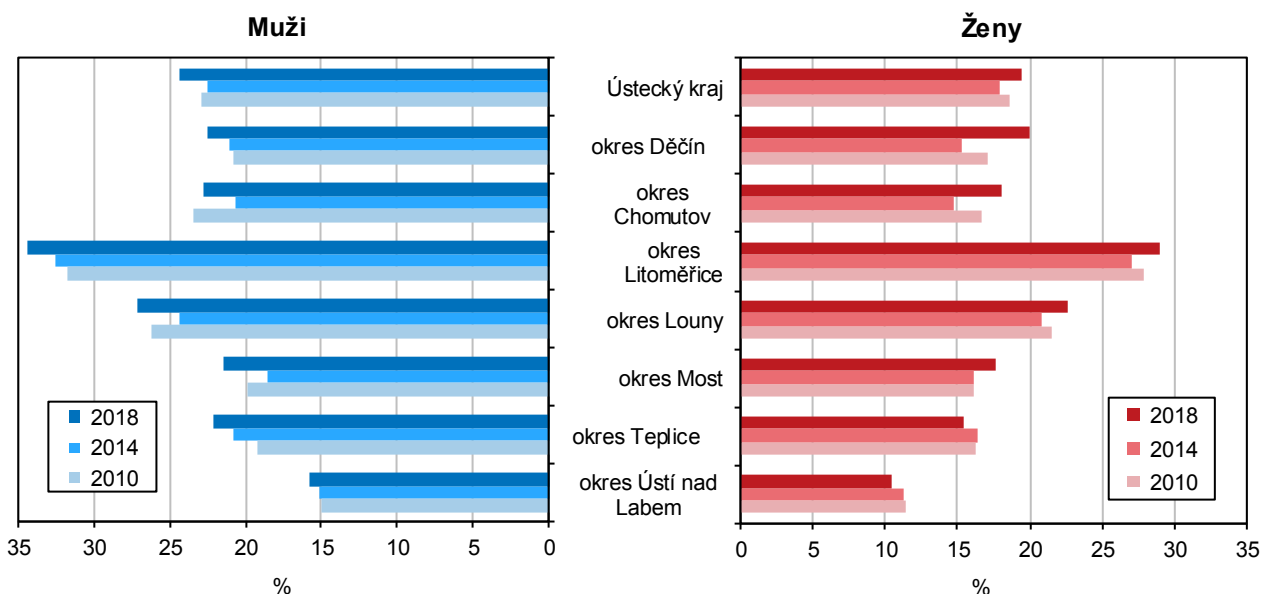
O úspěšnosti kandidátů rozhodují svými hlasy voliči. Z následující tabulky je patrné, že podíl zvolených zastupitelek byl ve všech okresech, stejně jako za celý kraj, nižší než podíl kandidujících žen. Nejvyšší podíl žen zastupitelek na celkovém počtu zastupitelů si voliči vybrali v okrese Most a Litoměřice, naproti tomu nejnižší zastoupení žen v zastupitelstvu mají po volbách v říjnu 2018 v obcích okresu Teplice a Ústí nad Labem.

**Kandidáti a zvolení zastupitelé ve volbách do obecních zastupitelstev podle pohlaví a okresů v říjnu 2018**

Kraj, okresy	Platní kandidáti			Zvolení zastupitelé			Zvolení zastupitelé/kandidáti (%)		
	celkem	z toho ženy		celkem	z toho ženy		celkem	mezi muži	mezi ženami
		počet	v %		počet	v %			
<b>Ústecký kraj</b>	<b>16 161</b>	<b>5 906</b>	<b>36,5</b>	<b>3 647</b>	<b>1 151</b>	<b>31,6</b>	<b>22,6</b>	<b>24,3</b>	<b>19,5</b>
Děčín	2 391	797	33,3	518	159	30,7	21,7	22,5	19,9
Chomutov	2 160	780	36,1	456	141	30,9	21,1	22,8	18,1
Litoměřice	3 018	1 130	37,4	976	328	33,6	32,3	34,3	29,0
Louny	2 559	898	35,1	654	203	31,0	25,6	27,2	22,6
Most	1 470	566	38,5	294	100	34,0	20,0	21,5	17,7
Teplice	2 091	780	37,3	410	120	29,3	19,6	22,1	15,4
Ústí nad Labem	2 472	955	38,6	339	100	29,5	13,7	15,8	10,5

Mezi roky 2010 a 2018 se ve všech okresech kraje s výjimkou okresu Ústí nad Labem snížil počet kandidátů na post zastupitele obce. Ve většině okresů s výjimkou Chomutova a Ústí nad Labem, poklesl i počet volených zastupitelů. V obou zmíněných okresech byl počet volených zastupitelů v roce 2018 stejný jako v roce 2010.



**Zvolení zastupitelé na počtu kandidátů podle pohlaví a okresů ve volbách do obecních zastupitelstev v Ústeckém kraji**

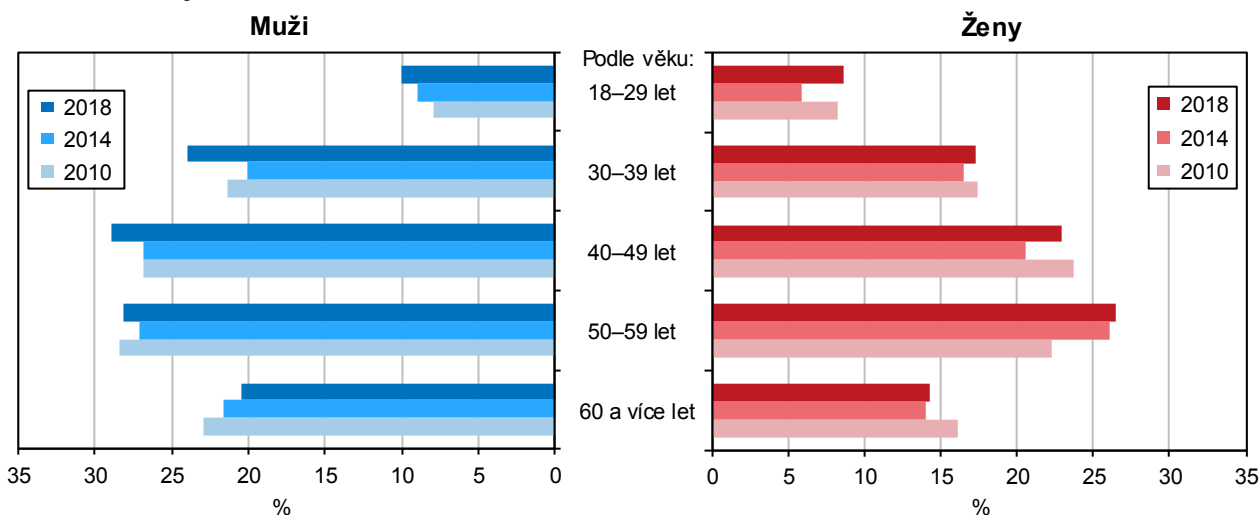
Nejvyšší podíl kandidátek ženského pohlaví z celkového počtu kandidátů registrovali ve správních obvodech Most, Bílina, Litoměřice a Ústí nad Labem. Naproti tomu nejnižší podíl žen kandidoval v SO ORP Rumburk. Nejvyšší podíl žen z počtu zvolených zastupitelů evidovali v ORP Most, nejnižší ve správním obvodu Podbořany.

**Kandidáti a zvolení zastupitelé ve volbách do obecních zastupitelstev podle pohlaví a správních obvodů obcí s rozšířenou působností v říjnu 2018**

Kraj, SO ORP	Platní kandidáti			Zvolení zastupitelé				Zvolení zastupitelé/ kandidáti (%)	
	celkem	z toho ženy		celkem	z toho ženy		ženy/muži v %	celkem	mezi ženami
		počet	v %		počet	v %			
<b>Ústecký kraj</b>	<b>16 161</b>	<b>5 906</b>	<b>36,5</b>	<b>3 647</b>	<b>1 151</b>	<b>31,6</b>	<b>46,1</b>	<b>22,6</b>	<b>19,5</b>
Bílina	529	205	38,8	100	34	34,0	51,5	18,9	16,6
Děčín	1 215	423	34,8	308	96	31,2	45,3	25,3	22,7
Chomutov	1 327	471	35,5	257	78	30,4	43,6	19,4	16,6
Kadaň	833	309	37,1	199	63	31,7	46,3	23,9	20,4
Litoměřice	1 419	552	38,9	371	128	34,5	52,7	26,1	23,2
Litvínov	600	227	37,8	125	39	31,2	45,3	20,8	17,2
Louny	1 281	456	35,6	385	125	32,5	48,1	30,1	27,4
Lovosice	763	266	34,9	300	93	31,0	44,9	39,3	35,0
Most	870	339	39,0	169	61	36,1	56,5	19,4	18,0
Podbořany	578	186	32,2	113	25	22,1	28,4	19,6	13,4
Roudnice nad Labem	836	312	37,3	305	107	35,1	54,0	36,5	34,3
Rumburk	775	245	31,6	148	47	31,8	46,5	19,1	19,2
Teplice	1 562	575	36,8	310	86	27,7	38,4	19,8	15,0
Ústí nad Labem	2 472	955	38,6	339	100	29,5	41,8	13,7	10,5
Varnsdorf	401	129	32,2	62	16	25,8	34,8	15,5	12,4
Žatec	700	256	36,6	156	53	34,0	51,5	22,3	20,7

Nejvíce zvolených zastupitelů z pohledu věkových skupin proměnilo prostřednictvím voličů svoji kandidaturu v roce 2018 v obcích Ústeckého kraje u mužů ve věkové skupině 40–49 let (29 % z počtu kandidujících této věkové skupiny) a 50–59letí (28,2 %). U žen byla neúspěšnější skupina 50–59 letých, z celkového počtu kandidátek této věkové skupiny bylo zvoleno do obecních zastupitelstev 26,5 %.

### Zvolení zastupitelé na počtu kandidátů podle pohlaví a věku ve volbách do obecních zastupitelstev v Ústeckém kraji



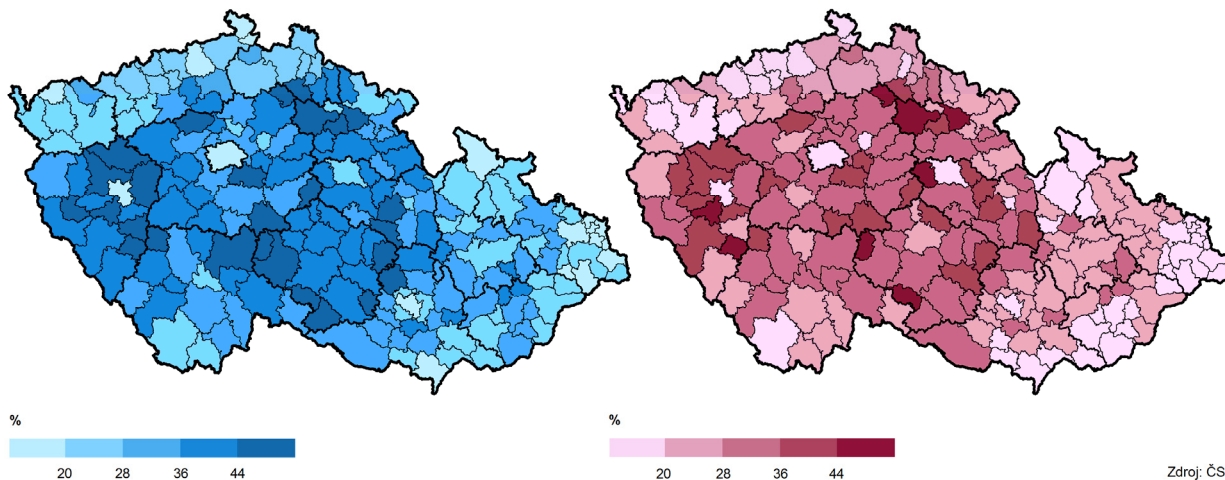
Z časového pohledu (mezi roky 2010 a 2018) vzrostla u voličů oblíbenost nejmladších kandidátů ve věku 18 až 29 let u obou pohlaví. U mužů se zvýšil podíl proměněné kandidatury ještě ve dvou dalších věkových skupinách 30–39 let a 40–49 let. U žen se úspěšnost kandidatury zvýšila kromě nejmladší věkové skupiny ještě u 50–59letých.

#### Úspěšnost kandidátů podle pohlaví a SO ORP ve volbách do obecních zastupitelstev v říjnu 2018

(podíl zvolených zastupitelů na počtu kandidátů stejného pohlaví; včetně zastupitelstev městských částí a obvodů)

Muži

Ženy



Zdroj: ČSÚ

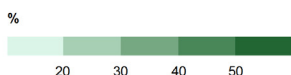
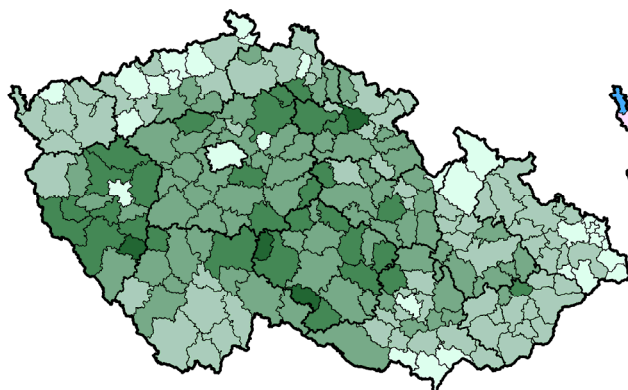
Z hlediska vnitroregionálního byl z počtu kandidátů stejného pohlaví nejvyšší podíl zvolených zastupitelů u obou pohlaví ve správních obvodech v ORP Lovosice (muži 41,6 %, ženy 35 %) a Roudnice nad Labem (muži 37,8 %, ženy 34,3 %). Naopak pouze 15,8 % mužů a 10,5 % žen kandidujících do obecních zastupitelstev obcí v ORP Ústí nad Labem se stala zastupiteli.

Jediným správním obvodem ORP v Ústeckém kraji, kde byla úspěšnost žen ve volbách do zastupitelstev obcí vyšší než úspěšnost mužů byl ORP Rumburk. V celé České republice bylo pouze dalších 10 správních obvodů ORP, kde úspěšnost žen převažovala nad muži.

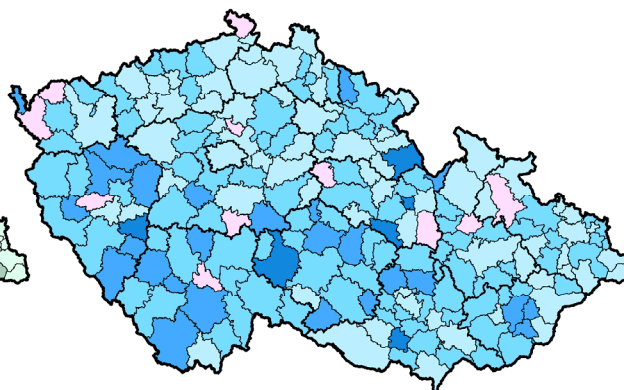


**Úspěšnost kandidátů celkem a rozdíl v pohlaví podle SO ORP ve volbách do obecních zastupitelstev v říjnu 2018**  
(podíl zvolených zastupitelů na počtu kandidátů stejného pohlaví; včetně zastupitelstev městských částí a obvodů)

**Celkem**



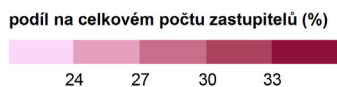
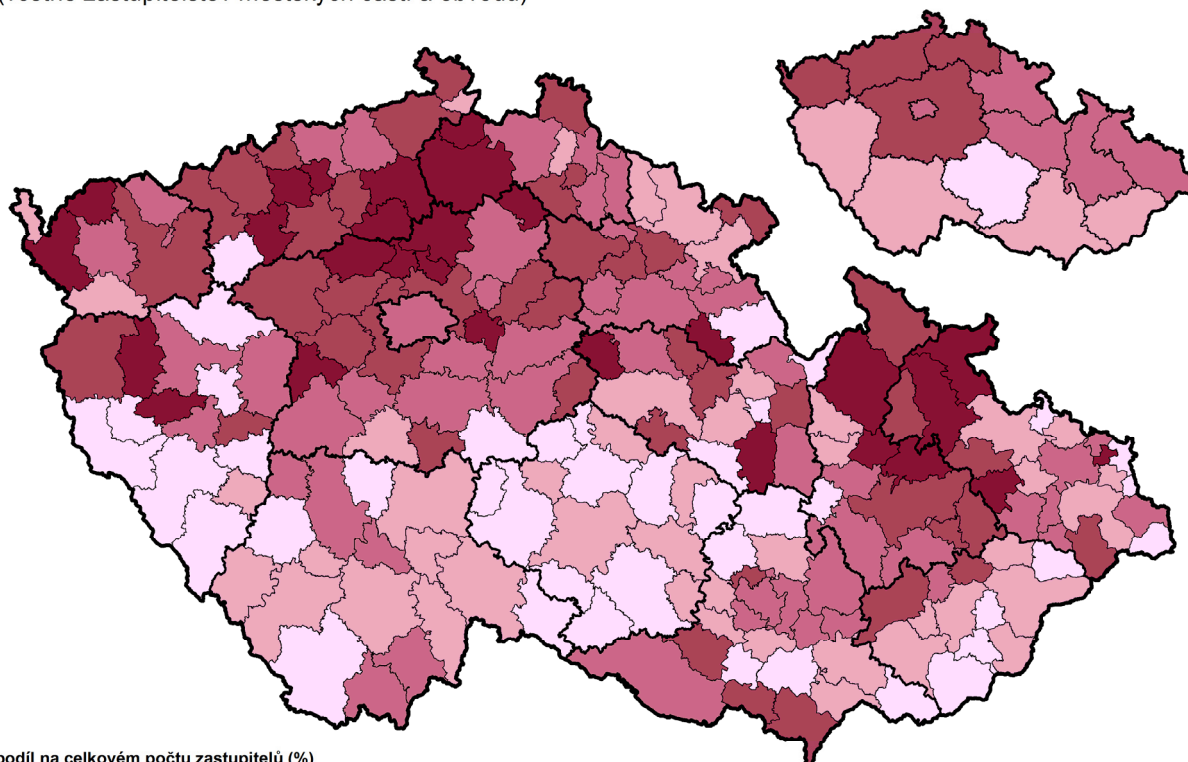
**Úspěšnost žen v porovnání s úspěšností mužů**



Zdroj: ČSÚ

Nejvyšší podíl žen v zastupitelstvech obcí, které vznikly z voleb v roce 2018, jsou v mezikrajovém srovnání v Ústeckém kraji (31,6 %), naopak nejnižší podíl žen se na chodu obcí podílí v Kraji Vysočina (23,4 %). Z pohledu jednotlivých regionů Ústeckého kraje mají nejvyšší zastoupení žen v zastupitelstvu obce ve správních obvodech Most (36,1 %) a Roudnice nad Labem (35,1 %). Nejnižší podíl je v obcích SO ORP Podbořany (22,1 %).

**Ženy mezi zvolenými zastupiteli podle SO ORP a krajů ve volbách do obecních zastupitelstev v říjnu 2018**  
(včetně zastupitelstev městských částí a obvodů)

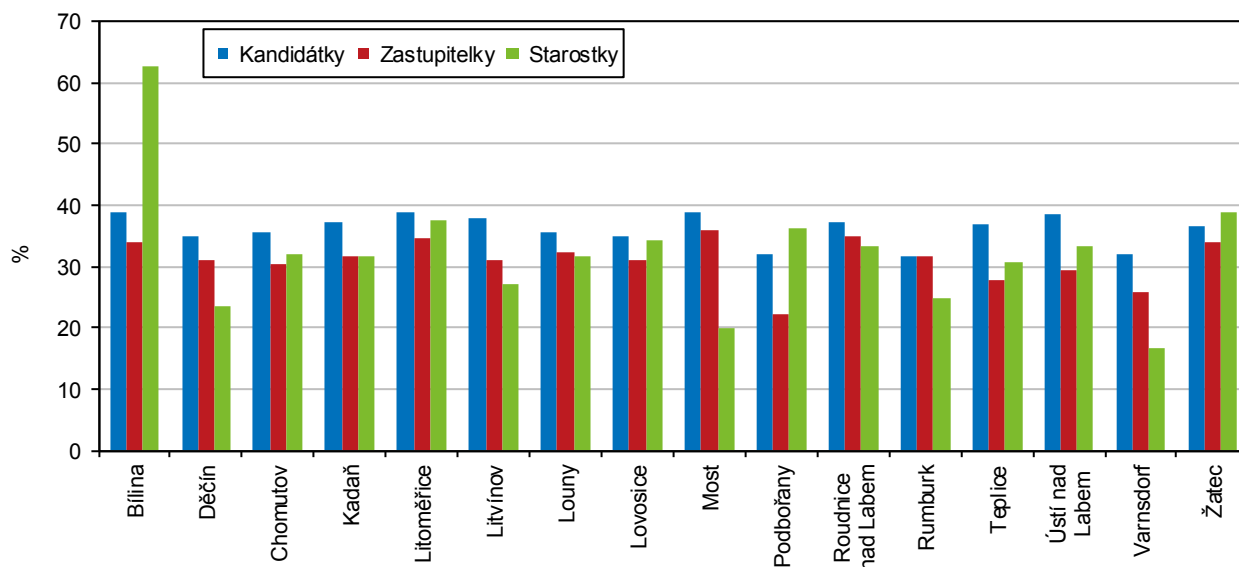


Zdroj: ČSÚ



**Podíl žen mezi kandidáty, zvolenými zastupiteli a zvolenými starosty ve volbách do obecních zastupitelstev podle SO OPR Ústeckého kraje v říjnu 2018**

Pramen: ČSÚ, internetové stránky obecních úřadů Ústeckého kraje



V Ústeckém kraji se v říjnových volbách 2018 volilo zastupitelstvo do 358 obcí (vč. MO), což představovalo celkem 3 647 zastupitelů, z toho 2 496 mužů a 1 151 žen. Ze svého středu vybralo zastupitelstvo starostu pro svoji obec - ve 115 případech (32,1 %) byla starostkou zvolena žena, v ostatních 243 obcích (67,9 %) byl starostou zvolen muž. Nejvíce starostek mají obce ve správním obvodu Bílina – z celkového počtu osmi obcí, má pět ve svém čele starostku, tj. 62,5 %. Naproti tomu pouze jedna obec z celkem šesti v SO ORP Varnsdorf (tj. 16,7 %) je zastupována ženou.

